

«شرق» تلاش‌ها برای عادی‌سازی روابط ریاض-تل‌آویو را زیر ذره‌بین می‌برد

ایران هسته‌ای عربستان هسته‌ای

عبدالرحمن فتح‌اللهی: گویا آن‌طور که ترامپ و نتانیاهو پیمان ابراهیم و عادی‌سازی روابط اسرائیل با بحرین و امارات متحده عربی و در ادامه مراکش و سودان را «معامله قرن» خواندند، حالا بایدن به دنبال جوش‌دادن «معامله بزرگ قرن» در سایه عادی‌سازی روابط عربستان با اسرائیل است. به باور توماس فریدمن، روزنامه‌نگار آمریکایی نزدیک به بایدن، «چنین توافقی بین ریاض و تل‌آویو حتی بزرگ‌تر از پیمان صلح کمپ‌دیوید بین مصر و اسرائیل است؛ زیرا عادی‌سازی روابط بین اسرائیل و عربستان سعودی که مقدس‌ترین شهرهای جهان اسلام یعنی مکه و مدینه در آنجاست، راه را برای صلح بین اسرائیل و با دیگر کشورهای این جهان (اسلام)، ازجمله کشورهای مهمی مانند اندونزی و شاید حتی پاکستان هموار می‌کند». با این بینش، فریدمن یقین دارد که عادی‌سازی روابط بین اسرائیل و عربستان یک میراث سیاست خارجی برای بایدن خواهد بود.

محمد بن سلمان

سلمان بن عربستان

تا همین چند ماه پیش یک شکاف تحلیلی در محافل رسانه‌ای و کارشناسی دال بر تصمیم سعودی‌ها برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل مطرح بود. برخی معتقد بودند که ریاض به دلایل متعدد، خواه از سر میل و اشتیاق خود و خواه از سر اجبار و ناچاری، عادی‌سازی روابط با تل‌آویو را در دستور کار خود قرار داده است و طیفی از ناظران هم این باور را داشتند که به واسطه جایگاه عربستان سعودی در جهان عرب، عادی‌سازی در مناسبات دو طرف صورت نخواهد گرفت. این طیف تأکید داشتند که نباید عربستان را با بحرین و امارات متحده عربی، ذیل پیمان ابراهیم مقایسه کرد. اما اکنون شواهد و قرائن حکایت از قطعی‌بودن عادی‌سازی روابط عربستان سعودی و اسرائیل دارد و در این میان تنها زمان و کیفیت این عادی‌سازی مطرح است.

«شرق» هم در گزارش‌های پیشین خود، پیش‌شرط‌های ریاض، تل‌آویو و واشنگتن را برای این عادی‌سازی بررسی کرد و اکنون در لابه‌لای انبوهی از اخبار واصله درباره دیدارهای سرران و مقامات کشورهای جهان در مجمع عمومی سازمان ملل، گزارش‌های مهمی نیز دال بر احتمال نهایی‌شدن توافق بر سر عادی‌سازی روابط اسرائیل و عربستان سعودی مخابره شده است تا جایی که وزیر امور خارجه اسرائیل، اویل سال آینده میلادی را زمان آماده‌شدن چارچوب کلی توافق برای برقراری روابط دو طرف (اسرائیل و عربستان) با میانجیگری آمریکا اعلام کرد.

این موضوع را الی کوهن در مصاحبه با رادیو ارتش اسرائیل مطرح کرد و ضمن اشاره به تلاش‌هایی برای پرکردن شکاف‌ها برای حصول توافق، اذعان کرد که این امر زمان‌بر است، اما پیشرفت حاصل شده است. کوهن در تشریح بیشتر این نکته، از آماده‌شدن چارچوب کلی توافق طی سه‌ماهه نخست سال ۲۰۲۴ گفت و به زعمش بعد از چهار یا پنج ماه پروسه عادی‌سازی وارد مرحله‌ای می‌شود که در آن جزئیات توافق تکمیل خواهد شد.

اظهارات کوهن مبنی بر احتمال اعلام عادی‌سازی در سال آینده میلادی بعد از آن مطرح می‌شود که سه طرف (آمریکا، عربستان و اسرائیل) به حصول پیشرفت در مذاکرات پیچیده اشاره کردند. وزیر امور خارجه اسرائیل همچنین در اظهاراتی علی‌رغم پیچیده توصیف‌کردن توافق با عربستان، ادعا کرده بعد از برقراری روابط میان اسرائیل و عربستان که در دسترس است، برخی دیگر از کشورها روابط خود را با اسرائیل عادی خواهند کرد.

ریاض قبل‌تر از چهار پیش‌شرط مهمش برای عادی‌سازی روابط با تل‌آویو خبر داد که پیش‌شرط اول به امضای یک معاهده امنیتی دوجانبه در سطح ناتو بازمی‌گردد که ایالات متحده را موظف می‌کند در صورت حمله به عربستان سعودی از این کشور دفاع کند. پیش‌شرط دوم، اجرای برنامه هسته‌ای غیرنظامی برای عربستان تحت نظارت ایالات متحده است. پیش‌شرط سوم شامل خرید تسلیحات پیشرفته‌تر آمریکایی، مانند سامانه دفاع موشکی تاد است، با این هدف که برای سعودی‌ها در برابر زرادخانه موشک‌های میان‌برد و دوربرد دیگر کشورها مفید واقع شود. پیش‌شرط چهارم عربستان نیز بر به رسمیت شناختن یک کشور فلسطینی تأکید دارد. در مقابل آن‌طور که بایدن می‌خواهد، عربستان در سه پیش‌شرط آمریکایی‌ها باید هرچه سریع‌تر نسبت به پایان‌دادن جنگ در یمن اقدام کند که البته درگیری‌ها در سال گذشته کاهش یافته است و اخباری هم مبنی بر اولین سفر چهارشنبه هفته گذشته هیئت انصارالله یمن به عربستان و گفت‌وگوهای صنعا-ریاض منتشر شد. در کنار آن، واشنگتن خواهان ارائه یک بسته کمکی بزرگ و بی‌سابقه از جانب عربستان به مؤسسات فلسطینی در کرانه باختری اجرائی است و از همه مهم‌تر، کاخ سفید، ریاض را متعهد به اعمال محدودیت‌های درخور توجه در روابط رو به رشد عربستان با چین می‌کند. این پیش‌شرط‌های عربستان سعودی و ایالات متحده آمریکا برای همدیگر با هدف عادی‌سازی روابط ریاض-تل‌آویو به این معناست که هم بن‌سلمان و هم جو بایدن برنامه‌هایی جدی را در سایه منافع ملی خود طراحی کرده‌اند.

بحران سیاسی کودتای قضائی و پیگیری آرمان فلسطین

البته با در نظر گرفتن شکافی که طی هشت ماه اخیر از زمان بازگشت بی‌بی به قدرت در مناسبات آمریکا و اسرائیل روی داده است و نیز با توجه به وضعیت برجنج کنونی در روابط تل‌آویو-واشنگتن به واسطه عملکرد کابینه افراطی نتانیاهو و همچنین زیر سؤال رفتن نخست‌وزیر اسرائیل از منظر جهانی در سایه موضوع کودتای قضائی، برخی هنوز معتقدند که شرایط برای عادی‌سازی روابط دو طرف (عربستان و اسرائیل) فراهم نیست، با این وجود، مهدی ذاکریان در گفت‌وگویی که با «شرق» داشت، متذکر می‌شود: «در شرایط فعلی ناشی از روی کار آمدن کابینه افراطی در تل‌آویو، عربستان سعی می‌کند یک ژست ضداسرائیلی را برای حفظ وجهه خود در جهان عرب و جهان اسلام داشته باشد؛ اما این ژست لزوماً به معنای آن نیست که بن‌سلمان از امتیازات کلان و مهم اعطایی آمریکا ذیل عادی‌سازی روابط با اسرائیل بگذرد.» از زاویه دید این استاد حوزه بین‌الملل، «ریاض سعی خواهد کرد در فضای مناسب‌تر و در شرایط ایدئال‌تر که دیگر حساسیتی روی اسرائیل نباشد، مذاکرات را جدی‌تر پیش ببرد».

اما شاید یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که می‌تواند قدری درخصوص این معامله وقفه ایجاد کند، درخواست عربستان برای به رسمیت شناختن یک کشور فلسطینی است؛ به نظر می‌رسد که ریاض بر این خواسته‌اش هم بسیار جدی است و کابینکه ۲۱ مرداد/ ۱۲ آگوست بود که نایب بن‌نذر السدیری، سفیر عربستان در اردن، نسخه‌ای از استوارنامه خود به‌عنوان سفیر فوق‌العاده و تام‌الاختیار و غیرمقیم در فلسطین و سرکنسول در بیت‌المقدس را تحویل جدی الخالدی، مشاور رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین در امور دیپلماتیک داده است.

البته محسن فایضی همان زمان در گفت‌وگو با «شرق»، این اقدام عربستان سعودی برای اعزام سفیر خود به فلسطین برای اولین بار را «نه ورود به فاز اجرائی توافق عادی‌سازی روابط با اسرائیل، بلکه ورود به فاز اجرائی امتیازگیری از تل‌آویو و واشنگتن با هدف افزایش سقف خواسته‌ها و انتظارات خود و تقویت توان چانه‌زنی دیپلماتیکش» قلمداد می‌کند. البته این کارشناس ارشد مسائل اسرائیل اذعان دارد که سال‌هاست روابط سیاسی، اقتصادی، تجاری و امنیتی بین عربستان سعودی و اسرائیل برقرار است و به نظر این تحلیلگر، «عادی‌سازی روابط دو طرف تنها به معنای افتتاح سفارت و برقراری روابط رسمی دیپلماتیک است».

اسرائیلی نگران هستند که حمایت واشنگتن از برنامه هسته‌ای غیرنظامی در عربستان، راه را برای ریاض برای دستیابی به تسلیحات هسته‌ای هموار کند و می‌تواند در را به روی امارات متحده عربی باز کند.

این ایده همچنین مخالفت‌هایی را در واشنگتن به دنبال دارد. به باور مارک دوبوویتز، «واشنگتن باید این چشم‌انداز را در نظر بگیرد که عربستان سعودی می‌تواند روزی از طرف رهبران متخاصم اداره شود که می‌توانند کنترل تأسیسات غنی‌سازی اورانیوم تحت کنترل ایالات متحده در این پادشاهی را در دست بگیرند که می‌تواند برای ساخت سلاح هسته‌ای استفاده شود». از منظر مدیرعامل اجرائی اندیشکده «بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها»، «ما تنها به اندازه یک گلوله با وقوع فاجعه در عربستان سعودی فاصله داریم، اگر خدای ناکرده یک مخالف تندرو کنترل را در دست بگیرد، چه اتفاقی می‌افتد؟».

یوئل گوزانسکی، یک مقام سابق امنیت ملی اسرائیل که اکنون به‌عنوان کارشناس ارشد در مؤسسه مطالعات امنیت ملی در تل‌آویو فعالیت می‌کند، گفته: «توافقی که اجازه غنی‌سازی اورانیوم در عربستان سعودی را می‌دهد، نشان‌دهنده یک پیروزی خیره‌کننده برای محمد بن‌سلمان است که بایدن قول داده بود به دلیل سابقه این کشور در زمینه حقوق بشر، ازجمله قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار در استانبول در سال ۲۰۱۸، زمانی که او به قدرت برسد، به‌عنوان فردی مطرود دیده شود». او تغییر جایگاه عربستان را از یک کشور مطرود دو سال پیش به یک کشور دارای قابلیت هسته‌ای درخورتوجه دانست؛ بنابراین به نظر یوئل گوزانسکی، «هر امتیازی که راه را برای عربستان سعودی برای تولید تسلیحات هسته‌ای هموار کند، ممکن است ارزش این هزینه را نداشته باشد». هرچند به نظر او «شاید این هزینه برای آشتی به‌ویژه برای اسرائیل خیلی بالا باشد».

۲ توافق‌نامه امنیتی

در کنار توافقات بر سر غنی‌سازی هسته‌ای در عربستان، موضوع پیش‌شرط‌های امنیتی، نظامی و دفاعی هم مطرح است. در بخش نخست گزارش عنوان شد که عربستان مشخصاً دو پیش‌شرط از چهار پیش‌شرط برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل را به این مقوله مرتبط می‌داند، ممکن تسلیحات پیشرفته‌تر آمریکایی، مانند سامانه دفاع موشکی تاد، با این هدف که برای سعودی‌ها در برابر زرادخانه موشک‌های میان‌برد و دوربرد دیگر کشورها مفید واقع شود و از همه مهم‌تر، امضای یک معاهده امنیتی دوجانبه در سطح ناتو که ایالات متحده را موظف می‌کند در صورت حمله به عربستان سعودی از این کشور دفاع کند.

به توجّه به این پیش‌شرط‌های ریاض برای واشنگتن، آکسیوس در تشریح جزئیات این خواسته‌های سعودی‌ها، در گزارشی به نقل از مقامات اسرائیلی و آمریکایی عنوان کرد: «ریاض خواهان توافقی بود که شامل تعهد «ماده ۵» به سبک ناتو باشد که در آن ایالات متحده با هرگونه حمله علیه عربستان سعودی مانند حمله به ایالات متحده برخورد می‌کند». البته یک مقام آمریکایی گفته دولت بایدن این درخواست را نپذیرفته، اما موافقت کرده است درباره آنچه برخی از مقامات آمریکایی آن را تعهد «ماده ۴.۵» می‌خوانند، بحث کند؛ ماده‌ای که یک تضمین امنیتی کمتر از انتظارات عربستان است ولی همچنان درخور توجه خواهد بود.

اما این یک روی سسکه است؛ در روی دیگرش، هرچند ماهیت و نفس تلاش‌های جو بایدن برای عادی‌سازی روابط عربستان سعودی و اسرائیل به شکل محسوس و بارزی بر نظم سیاسی و دیپلماتیک و تریبات امنیتی دفاعی رسمی با عربستان و اسرائیل را در راستای عادی‌سازی روابط میان ریاض و تل‌آویو برساند، اما تل‌آویو درصدد است به‌طور مستقیم پای ایران را به این عادی‌سازی باز کند. در این زمینه چهار مقام اسرائیلی و آمریکایی به آکسیوس گفته‌اند که بنیامین نتانیاهو می‌خواهد به توافقی امنیتی با ایالات متحده دست یابد که بر بازدارندگی در بحث ایران تمرکز دارد؛ معامله‌ای در چارچوب توافق بزرگی که دولت بایدن در تلاش است با عربستان سعودی و اسرائیل به دست آورد. با توجه به پیش‌شرط عربستان درباره انعقاد توافقی نظیر تعهد «ماده ۵» به سبک ناتو و برنامه بایدن برای تحقق توافقی در قالب تعهد «ماده ۴.۵»، مقامات اسرائیلی هم گفته‌اند نتانیاهو و ران درمر، وزیر امور راهبردی اسرائیل، خواهان چیزی مشابه هستند و فکر می‌کنند در یک چارچوب گسترده‌تر از توافق آمریکا، عربستان سعودی و اسرائیل، دستیابی به چنین توافق امنیتی آسان‌تر خواهد بود.

پیش از این خبرگزاری بلومبرگ اعلام کرد دولت آمریکا امضای توافق‌های دفاعی رسمی با عربستان و اسرائیل را در راستای عادی‌سازی روابط میان ریاض و تل‌آویو بررسی می‌کند. دولت جو بایدن معتقد است یکی از راه‌های عادی‌سازی روابط میان عربستان و اسرائیل، امضای دو توافق‌نامه امنیتی فراگیر است. پیرو این نکات، وحید بیانی هم در گفت‌وگو با «شرق»، هرگونه توافقی بین اسرائیل، عربستان سعودی و ایالات متحده آمریکا را چه در قالب توافقی ذیل «ماده ۵ ناتو» یا «ماده ۴.۵»، به معنای پوست‌اندازی در تریبات امنیتی-نظامی منطقه خاورمیانه می‌داند؛ گونه‌ای از پوست‌اندازی که به اذعان این تحلیلگر حوزه دفاعی می‌تواند شرایط خاصی را برای ایران در منطقه ایجاد کند.

بیانی به بخشی از سخنان ران درمر، وزیر امور استراتژیک اسرائیل، در کنفرانس نوامبر ۲۰۱۹ واشنگتن رجوع می‌کند که گفته بود که یک معاهده دفاعی با ایالات متحده به اسرائیل «لایه بازدارندگی اضافی در برابر شدیدترین تهدیدهایی که اسرائیل با آن مواجه است» ارائه می‌دهد. با در نظر گرفتن این نکته، تحلیلگر حوزه بین‌الملل تأکید دارد «اگر معاهده امنیتی، نظامی و دفاعی بین تل‌آویو، واشنگتن و ریاض در قالب «ماده ۵ ناتو» یا «ماده ۴.۵» شکل بگیرد، قطعاً این لایه بازدارندگی وسعت بیشتری از سرزمین‌ها در فلسطین اشغالی پیدا خواهد کرد و می‌تواند به محدوده حاشیه خلیج فارس هم کشیده شود». ضمن آنکه در ادامه بیانی گزاره مهمی را هم پیش می‌کشد و به «شرق» می‌گوید: «حتی باید منتظر این هم بود که این لایه از رویکرد بازدارندگی به رویکرد هجومی تغییر ماهیت دهد».

عربستان سعودی را فراهم کند، مدعی شد که توافق در این زمینه، نشانگر تغییر در سیاست طرفین خواهد بود که تلاش کرده‌اند مانع دستیابی کشورهای منطقه به این توانمندی شوند.

گزارش مذکور تأکید دارد به موازات برنامه‌ریزی در جهت بسترسازی برای امکان غنی‌سازی اورانیوم توسط آمریکا در عربستان، واشنگتن به دنبال بررسی دیگر گزینه‌هاست؛ چراکه به گفته منابع مطلع، جو بایدن، رئیس‌جمهور، هنوز ایده موافقت با غنی‌سازی اورانیوم توسط عربستان را امضا نکرده است. بااین‌حال به گفته یک مقام رسمی اسرائیلی، «واشنگتن و تل‌آویو از همان ابتدا در زمینه هسته‌ای، کاملاً هم‌نظر بوده‌اند». کمااینکه یک مقام ارشد دولت بایدن نیز پس از دیدار او (بایدن) با نتانیاهو در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل متذکر شد که هرگونه حمایت از خواسته‌های هسته‌ای عربستان سعودی مطابق «بالاترین استانداردهای منع اشاعای آمریکا» خواهد بود.

عربستان هسته‌ای، ایران هسته‌ای

به دنبال تلاش‌های ریاض برای رسیدن به توان هسته‌ای، این روزها بخشی از مصاحبه پنجمشبه محمد بن‌سلمان با فاکس‌نیوز مبنی بر توازن هسته‌ای ریاض-تهران، بازتاب وسیعی پیدا کرده است که تقریباً بی‌ارتباط به گزارش ادعایی وال‌استریت ژورنال درباره همکاری چراغ‌خاموش اسرائیل در قبال هسته‌ای‌شدن عربستان نیست.

به گفته ولیعهد سعودی، دستیابی احتمالی ایران به سلاح هسته‌ای به این معناست که «ما (عربستان) هم باید آن را در اختیار داشته باشیم». بن‌سلمان درباره احتمال کسب سلاح هسته‌ای توسط هر کشوری بیان کرد: «این اقدام بدی است. اگر از این موضوع بترسانیم، باید وارد یک نبرد بزرگ با بقیه جهان شویم». بنابراین به زعم ولیعهد سعودی، ایرانی‌ها نیازی به دستیابی به سلاح هسته‌ای ندارند، زیرا نمی‌توانند از آن استفاده کنند؛ اما اگر آنها به این سلاح دست پیدا کنند، ما نیز باید به آن دست پیدا کنیم».

بن‌سلمان در پاسخ به این سؤال که اگر ایران واقعاً به بمب هسته‌ای دست یابد چه اتفاقی می‌افتد، جواب محتاطانه‌ای داد و با ذکر این جمله که «اگر آنها (ایران) به بمب هسته‌ای دست پیدا کنند، ما نیز به دلیل امنیتی و به خاطر موازنه قوا در خاورمیانه باید به آن دست پیدا کنیم»، خاطرنشان کرد «ما نمی‌خواهیم شاهد چنین چیزی باشیم». او درباره ازسگیری روابط با ایران هم گفت دو کشور شروع خوبی داشته‌اند و ابراز امیدواری کرد که این روند ادامه یابد. بن‌سلمان درباره توافق ازسگیری روابط ایران و سعودی با میانجیگری چین گفت، «ما چپن را انتخاب نکردیم، چین انتخاب کرد که واسطه‌ای باشد تا این اتفاق بیفتد».

بن‌سلمان در حالی این مواضع ضدایرانی را با اتهام‌زنی به تهران طرح کرد که اول فروردین سال جاری، محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران از تمایل کشورمان برای همکاری صلح‌آمیز در زمینه هسته‌ای با عربستان سعودی خبر داد. پیرو آنچه در مصاحبه بن‌سلمان با فاکس‌نیوز و نیز گزارش ادعایی وال‌استریت ژورنال مطرح شد، مارک دوبوویتز، مدیرعامل اجرائی اندیشکده «بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها»، در بخشی از همین گزارش روزنامه آمریکایی با ایده همکاری اسرائیل و آمریکا برای غنی‌سازی هسته‌ای در عربستان مخالف است و در تبیین چرایی مخالفت خود دراین‌باره می‌گوید: «حمایت تل‌آویو از غنی‌سازی سعودی‌ها نشانگر تغییری بنیادین در سیاست رژیمی است که همواره با اشاعه هسته‌ای در خاورمیانه مخالف بوده و نخست‌وزیری که کار خود را وقف مخالفت با غنی‌سازی ایران کرده است» اگرچه اسرائیل تاکنون به‌طور علنی اعتراف نکرده، اما تنها بخشی از منطقه است که تسلیحات هسته‌ای دارد و دوست ندارد که شاهد باشد رقیابیش در منطقه به این باشگاه کوچک بپیوندند. تلاش عربستان برای غنی‌سازی اورانیوم به‌عنوان یکی از سخت‌ترین مسائل پیش‌روی رهبران آمریکا و اسرائیل در تلاش برای دستیابی به توافق است. وال‌استریت ژورنال مدعی شد که دستور نتانیاهو به مقامات امنیتی و هسته‌ای اسرائیل برای آغاز مذاکرات در این زمینه، واضح‌ترین نشانه از این است که او آماده است به عربستان سعودی اجازه دهد خواسته‌های هسته‌ای خود را پیگیری کند؛ اگرچه به گفته منتقدان، این موضوع ممکن است باعث شتاب‌گرفتن رقابت تسلیحاتی در منطقه شود.

در ادامه گزارش وال‌اسریت ژورنال که ایسنا هم آن را منتشر کرده، کارشناسان می‌گویند ممکن است تدابیری وجود داشته باشد که بتوان از راه دور یک تأسیسات غنی‌سازی را خاموش کرد؛ آمریکا تأسیسات خاموش‌کردن رسمی از راه دور گرفته تا سیستم‌هایی که سرعت سانتریفیوژها را تا جایی که می‌شکنند، افزایش دهند. کارشناسان هسته‌ای می‌گویند با این حال هیچ سیستمی برای خاموش‌کردن یک تأسیسات از راه دور وجود ندارد که نتواند از سوی افرادی که مکان را تحت کنترل فیزیکی دارند، مسدود شود. عربستان سعودی سال‌ها به دنبال برخورداری از توانمندی هسته‌ای بوده است؛ اما مقامات سعودی می‌گویند با توافقی که آمریکا تأسیسات هسته‌ای عربستان را اداره کند نیز موافقت خواهند کرد. آنها این ایده را با الگوی احداث آرامکو، شرکت ملی نفت عربستان سعودی مقایسه می‌کنند. آرامکو در سال ۱۹۳۰، از طرف شرکت استاندارد اوپل نیویورک و با عنوان شرکت نفتی عربی-آمریکایی احداث شد. عربستان سعودی در دهه ۱۹۵۰ شرکت را تهدید به ملی‌کردن کرد و در نهایت در سال ۱۹۸۰ کنترل کامل را به دست گرفت.

رؤسای جمهور دموکرات و جمهوری‌خواه آمریکا مدت‌هاست در برابر تلاش‌های کشورهای خاورمیانه برای غنی‌سازی اورانیوم مقاومت کرده‌اند. در سال ۲۰۰۹، ایالات متحده یک قرارداد توسعه هسته‌ای با امارات متحده عربی امضا کرد که این کشور خلیج فارس را از غنی‌سازی اورانیوم در خاک خود منع می‌کند. این توافق به‌عنوان استاندارد لابی برای همکاری هسته‌ای ایالات متحده با سایر کشورها شناخته شده است و پیشنهاد بیش از این به عربستان سعودی می‌تواند یک مانع جدید ایجاد کند. برخی از چهره‌های